

Bog, vest in denar

POGOVOR MED MENIHOM IN MENEDŽERJEM

Vzemimo kot primer za to računalnik: S pisanjem elektronske pošte prihranimo veliko papirja in tako prispevamo k varovanju okolja. Toda ta prednost se izniči, če elektronsko pošto uporabljamo kot instrument oblasti, če sodelavce stalno bombardiramo z obvestili in od njih takoj zahtevamo odgovor. Poznam sodelavce, ki velik del svojega časa preživijo tako, da odgovarjajo na nesmiselno elektronsko pošto svojega šefa, samo zato, da ima ta občutek, da vse obvladuje.

Če naše gospodarjenje zaznamuje strah, prednost tehnike razblini. Takrat za vse potrebujemo zapisnike. In zapiski morajo biti v pisni obliki, natisnjeni na papir in dokumentirani v fasciklih. Strah ne požre le veliko človeške energije, temveč končno škodi tudi okolju. Naravno zaznamuje zaupanje: rastline rastejo same od sebe. Če jih nadzorujemo, jih motimo pri rasti. Včasih mislimo, da bi vsa človekova dejanja morala biti nadzorovana in dokumentirana. Toda s tem zgolj oviramo zdravo in naravno rast ter zapravljamo energijo.

Jochen Zeitz: Nadzor omejuje odgovornost vsakega posameznika, toda kot ljudje se mu ne moremo povsem odpovedati. Vsi ljudje morejo in morajo imeti pri svojem delu kot tudi v vsem svojem življenju dovolj svobode, da lahko prevzamejo odgovornost. Vsak človek potrebuje odgovornost, kajti če je nima, izgubi zanimanje in veselje do svoje dejavnosti. Rečemo: Prevzamem odgovornost. Če imamo občutek, da lahko nosimo še več odgovornosti, potem bomo po mojem mnenju tudi našli sredstva in načine, da to odgovornost prevzamemo.

Knjiga Anselma Grüna in Jochena Zeitza je izšla pri Založbi Družina. Cena 23,50 evra. V knjigarnah in na www.druzina.si.

Anselm Grün: Kot vodstveni delavec pa moram svojim sodelavcem to odgovornost tudi dovoliti. To pogosto sploh ni lahko. Moja prednost je zaupanje v sodelavca. Toda vsaka prednost ima tudi svojo senčno stran. Moja je, da včasih premalo povprašujem in nadzorujem, kako kaj teče. Toda v 34 letih, odkar sem ekonom, sem se naučil uporabljati svoje sposobnosti in priznavati svoje slabosti ter na njih delati, tako da ne obremenjujejo več mojega ravnanja. Marsikdaj si tudi izberem sodelavce, ki znajo to, česar jaz ne znam tako dobro, bolje. Na ta način moje slabosti ne motijo dela v skupnosti.

Prevzeti odgovornost pomeni tudi prevzeti odgovornost za lastne slabosti. Že kot otrok sem imel vedno nove ideje, ki sem jih poskušal uresničiti bodisi sam bodisi s svojimi brati in sestrami. Toda komaj kaj sem se moral boriti z nasprotovanjem. Svoje brate in sestre sem znal zlahka navdušiti, tako da so radi sodelovali pri tem, kar sem predlagal. Iz teh izkušenj izhajajo moje prednosti in slabosti. Moja prednost je gotovo, da delam hitro in učinkovito ter da imam vedno znova nove ideje, da vedno znova kaj preizkušam. Moja slabost je, da se težko lotem konfliktov ter uveljavljam nekaj kljub nasprotovanju sodelavcev ali sobratov. Medtem sem se sicer naučil bolje ravnati s konflikti in se tudi boriti za to, kar se mi zdi pomembno, toda v sebi poznam tudi težnjo, da se neprijetnemu raje izognem, da morda počakam, da mine, kot so to očitali Helmutu Kohlu.

Jochen Zeitz: Sčasoma sem se naučil sprejemati dejstvo, da imam kot človek slabosti, s katerimi moram živeti. Dolgo je bilo celo tako, da sem imel slabosti, ki so bile v meni zakopane tako globoko, da mi je uspelo delovati in delati, ne da bi vedel zanje. Iz tega sem se naučil - in se tudi še naprej učim - biti pozoren in prepo-

*Poskušam
spremeniti
tiste stvari,
ki jih lahko,
in sprejeti tiste
stvari, ki jih
ne morem
spremeniti*

znati svoje slabosti. Ko se jih zavem, se težje oziroma se ne morejo več bohotiti na skrivnem in prekrizati mojih namenov in načrtov.

Prejšnje leto sem povabil neodvisnega revizorja, da oceni mojo uspešnost v primerjavi z uspešnostjo mojih kolegic in kolegov. S tem sem želel zagotoviti, da bi se zavedel vseh slabosti, ki so morda še skrite mojemu pogledu. Tako kot svetuje stara molitev za spokojnost, poskušam "spremeniti tiste stvari, ki jih lahko, in sprejeti tiste stvari, ki jih ne morem spreminiti". V svoji karieri sem si na primer tako pogosto prizadeval za popolnost in vedno več odgovornosti, da sem včasih pozabil biti zadovoljen ali hvaležen, ko sem bil uspešen. V tisti minuti, ko sem dosegel kakšen cilj, sem že iskal temen oblak na obzorju in se spraševal, kaj bi vendar lahko kot naslednje šlo narobe! Danes spoznavam, da sem zaradi svojega prizadevanja za uspeh pri vedno večji odgovornosti marsikdaj ljudem okrog sebe povzročal težave.

Anselm Grün: Na sebi na primer opažam, da sem odvisen od

razpoloženja okrog sebe in da zato včasih dopustim, da se moje razpoloženje od zunaj pokvari. Takrat je zame duhovni izziv, da se z meditacijo poglobim v ta negativna čustva, da pošljem v to slabo voljo dih, da jo očisti. Ali pa v ta negativna čustva molim Jezusovo molitev. Sam sem odgovoren, kakšno ozračje bom širil okrog sebe. Pri tem ne bi rad postavil visokega ideala, ki ga vendar nikoli ne dosežem.

Sveti Benedikt poziva ekonome, naj stalno pazijo na svojo dušo. Duša mi pogosto pokaže tudi moja negativna čustva. Nihče ne more iti mimo tega. Toda paziti na dušo potem pač tudi pomeni, da ta negativna čustva pogledam in z meditacijo očistim. Če mi to ne uspe, se moram vsaj za čas dela od teh čustev distancirati. Če jih v tem trenutku ne morem razčistiti, si ponavljam: Zdaj teh čustev ne vzamem s sabo na sejo. Pustim jih zunaj. Potem si bom vzel čas, da si jih natančneje pogledam in razčistim. Tako nastane ozračje, v katerem lahko nekaj raste in se razcveti. Drugače se bo "oblak pepela" mojih nerazčiščenih čustev ulegel na cel oddelek in vse onesnažil.

Zavest

Beseda zavest pravzaprav pomeni, da se zavem biti. Karl Marx je to izkušnjo obrnil v slavnem stavku: "Bit določa zavest." Kot menihi vidimo to na osnovi naše tradicije drugače: Bit spreminjamo s svojo zavestjo. Že zgodaj se je v redu uveljavilo prepričanje, da branje Svetega pisma določa pogled na stvari. In če stvari drugače vidimo, potem za nas tudi postanejo drugačne. Naša zavest, ki se razvija v druženju s Svetim pismom, z molitvijo in meditacijo, spreminja svet.

Judovski filozof Martin Buber nam je posredoval čudovite hasidske zgodbe. Obravnavajo pobožne rabine, ki so svoj nauk pogosto predstavili na humoren način.